

FISA MASURII 411.112

Măsura 411.112 Instalarea tinerilor fermieri

A. Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Estimarile facute in cadrul consultarilor cu “persoane resursa” din domeniul agriculturii din MVS, a analizei diagnostic si analizei SWOT rezulta ca numarul tinerilor care sint ocupati in agricultura in MVS, marcata de o cadere masiva a industriei chimice din zona care a dominat piata muncii pina in 1990, este in scadere, insa chiar daca o mare parte din tineri au emigrat in tarile UE, au ramas tineri care ar avea disponibilitatea sa preia “mostenirea” agricola de la parinti sau sa apeleze la alte solutii de intrare in posesia unor terenuri consistente pentru a incepe o activitate agricola profitabila. Nu sint exclusi nici tinerii care au lucrat in zona rurala a unor tari UE si in aceasta perioada de criza si-au propus sa se intoarca la origini si sa utilizeze know-how-ul acumulat in agricultura si/sau in servicii pentru agricultura. Procesul de imbatrinitie a celor care detin in prezent ferme de subzistenta sau semi-subzistenta va atinge in prezentul exercitiul bugetar un nivel critic. In afara procesului de arendare si/sau concesiune de catre/catre fermele relevante, care a atins un nivel avansat de comasare a terenurilor lucrate (vezi exemplul fermei GUSUTRI SRL din comuna Dragus).

Analizând structura de vîrsta a managementului în cadrul exploatațiilor agricole individuale mai mari de 1 UDE, se constata ca o pondere foarte mare de peste trei sferturi o reprezinta “proprietarii” de exploatații cu vîrsta de 55 de ani si peste, comparativ cu ponderea celor cu vîrsta între 40 si 55 de ani si a tinerilor sub 40 de ani care sint mai putini. Tendinta de îmbatrînire a sefilor de exploatații se observa si în cadrul exploatațiilor cu personalitate juridica. Ponderea exploatațiilor agricole conduse de tinerii fermieri sub 40 de ani a înregistrat un trend descendent în ultima perioada reflectând si un grad scazut de ocupare a acestora în exploatațiile agricole, atît în tara noastra, cît si la nivelul UE-27 (EUROSTAT, 2005). Ca si la nivel national problema vîrstei înaintate este mult mai puțin pronuntata în exploatațiile comerciale mai mari. Exemplu, 2 dintre directorii executivi ai societatii CARMOLIMP SA din comuna Ucea (productie vegetala, zootehnie, prelucrarea laptelui si carni etc) au vîrsta in jur de 30 ani prelung, dupa terminarea studiilor, friele afacerii de la parinti).

Având în vedere ca segmentul de vîrsta cuprins între 40 si 55 de ani detine în prezent o pondere foarte mare, fara a lua masuri de întinerire, ponderea sefilor de exploatație cu vîrsta de peste 65 de ani va creste semnificativ în perioada urmatoare. Aceasta tendinta, care se manifesta la nivelul întregului spatiu rural al MVS, risca sa puna în pericol activitatea agricola viitoare, cu efecte asupra economiei, peisajului, culturii si traditiilor satului românesc. Este si unul din multele argumente care au stat la baza definirii misiunii GAL-MVS: “Dezvoltare rurala durabila intr-o zona cu vechi traditii – Microregiunea Valea Sambetei”. Enuntul “**reînnoirea generatiei sefilor de exploatații agricole**” devine o necesitate a sectorului agricol din MVS, având ca efect atît îmbunatatirea competitivitatii acestuia, cît si îmbunatatirea vietii sociale a comunitatilor rurale. In cadrul atelierelor noastre de lucru s-a acceptat conceptul ca *generatia tînara de fermieri poate sa îndeplineasca mai usor cerintele pe care societatea le solicita profesiei de agricultor si totodata si pe cele cerute prin regulamentele Politicii Agricole Comune: securitate*

alimentara, igiena si bunastare a animalelor, diversificare, obtinere de produse locale de calitate superioara, constientizare a rolului pe care îl joaca agricultura în combaterea schimbarilor de clima (**utilizarea energiei regenerabile, biodiversitate, reducerea emisiilor de dioxid de carbon**), creare de locuri de munca si crestere economica în mediul rural, constientizare a efectelor negative determinate de abandonul terenurilor agricole. Prin integrarea Asociatiei/Cooperativei/Grupului tinerilor fermieri cu celelate asociatii pe care GAL-MVS le va promova in Reteaua de Dezvoltare Rurala – MVS, tinerii fermieri vor promova, de asemenea, o gama larga de activitati: apropierea de asociatia pensiunilor agroturistice - turism rural si valorificare produse (vezi masura 413.313), de asociatia centrelor culturale - conservarea traditiilor si mostenirii culturale – predarea stafetei catre tineri (vezi masura 413.322Bh) si **desigur de protectie a mediului**.

Argumentele prezentate mai sus (problemele identificate in analiza diagnostic, punctele slabe din analiza SWOT si reflectarea obiectivelor operationale), justifica sustinerea acordarii sprijinului pentru instalarea tinerilor fermieri, dezvoltarea fermelor comerciale si îmbunatatirea managementului acestora. Ca definitie *instalarea tinerilor fermieri reprezintă activitatea de înființare și/ sau preluare prin transfer de proprietate și/ sau arendă/ concesionare a unei exploatații agricole între 6 – 40 UDE, care produce în principal produse agricole vegetale și animale (materie primă) pentru consum uman și hrana animalelor, pentru prima dată în calitate de conducător (șef) de exploatație.*

In cadrul procesului de consultare între partenerii (publici, privați, ONG) din teritoriul MVS pe baza analizei diagnostic si analiza SWOT si a consultarilor in atelierele de lucru de tip 01 – pe comune, tip 02 si tip 03 – pe domenii, s-a stabilit ca prioritate **“Sprijinirea tinerilor fermieri”** cu urmatoarea **“ierarhie de obiective ale masurii”**: **obiective generale**>cresterea competitivitatii agriculturii prin – icurajarea instalarii tinerilor fermieri; modernizarea fermelor; imbunatatirea managementului fermelor (o noua generatie de lideri fermieri); **obiective specifice**>cresterea veniturilor exploatatilor conduse de tinerii fermieri; **obiective operationale**> **cresterea sprijin financiar pentru stimulare spirit antreprenorial si diversificaare activitati si crestere venituri.**

Setul de interventii propuse in cadrul acestei masuri se inscrie in contextul larg al cresterii competitivitatii economice in MVS si in special al agriculturii care tine de misiunea strategiei de dezvoltare locala - „dezvoltarea rurala durabila in MVS”.

Va fi un **proiect pilot prin care tinerii fermieri** vor fi incurajati sa preia managementul unor *exploatatii* care sa abordeze agricultura in noile conditii tehnologice si de reglementare pe care intrarea in UE ni le ofera si chiar impune. Se va acorda atentie **aspectelor de protectia mediului** precum si constituirii asociatiei tinerilor fermieri care sa se racordeze la alte organizatii nationale sau sa beneficieze de un schimb de bune practici in tara sau alte tari din UE. Alta miza consta in crearea de locuri de munca platite ca salariati atat pentru membri ai propriilor familii cit si a unor familii vecine care detin ferme de subzistenta.

B. Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Masura 411.112 se inscrie in *Măsura 112 din PNDR Instalarea tinerilor fermieri*, pentru etapa 2010-2013. Sprijinul acordat în cadrul masurii, are ca scop:

- imbunatatirea managementului exploatației agricole;

- îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatației agricole;
- adaptarea producției la cerințele pieței;
- respectarea normelor comunitare, în special, cerințele de eco-condiționalitate, de protecție a muncii, protecția mediului și sanitar-veterinare.

C. Beneficiari

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul financiar nerambursabil acordat prin Măsura 411.112 sunt fermierii în vârstă de până la 40 de ani (neîmpliniți la data depunerii Cererii de finanțare), persoane fizice sau juridice care practică în principal activități agricole și a căror exploatație agricolă:

- are o dimensiune economică cuprinsă între 6 și 40 UDE;
- este situată pe teritoriul GAL-MVS
- este înregistrată în Registrul unic de identificare – APIA și Registrul agricol.

Categoriile de beneficiari eligibili care pot solicita sprijin nerambursabil prin Măsura 112, sunt:

- persoană fizică;
- persoană fizică înregistrată și autorizată în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/ 2008, cu modificările și completările ulterioare:

- **individual și independent, ca persoană fizică autorizată;**
- **ca întreprinzător titular al unei întreprinderi individuale;**
- **asociat și administrator unic al unei societăți cu răspundere limitată – SRL, înființată în baza Legii 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare.**

Nota: Eventualele condiții de eligibilitate specifice sau restrictive (definite în baza priorităților și obiectivelor strategice din PDL-MVS), în cadrul acestei măsuri, legate de beneficiarul și acțiunea propusă prin proiect, nu pot contrazice condițiile de eligibilitate din Ghidul solicitantului măsurii 112 din PNDR.

Precizam totuși ca tinerii fermieri trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) au vârsta sub 40 de ani și se instalează pentru prima dată în exploatațiile agricole, ca și conducători (sefi) ai exploatației;
- b) dețin sau se angajează să dobândească competente și calificări profesionale în raport cu activitatea pe care urmează să o desfășoare.
- c) prezintă un Plan de afaceri pentru dezvoltarea activităților agricole din cadrul exploatației, conform cerințelor din Ghidul solicitantului măsurii 112 din PNDR.
- d) sunt membri ai familiei de fermier, care au lucrat mai mult de 50% din timpul lor de lucru în cadrul fermei (nu neapărat în ferma familiei de fermier) cu cel puțin 12 luni înaintea instalării sale pe cont propriu.
- e) tinerii fermieri care beneficiază de sprijin prin această măsură sunt obligați să urmeze, în primii trei ani de la primirea sprijinului, cursuri de formare profesională prin Măsura 411.111 de formare în domeniile: managementul exploatației agricole, contabilitatea fermei, protecția mediului, agricultura ecologică etc.

D. Criterii de selecție locală

D3.1 Criterii de bază:

CB1: Obiectivele proiectului se încadrează în Planul de Dezvoltare Locala - MVS, conform fisei prezentei masuri - obiective operationale, beneficiari eligibili, tipuri de investii si cheltuieli eligibile, bugetul masurii (DA/NU);

CB2: Exploatarea agricola pentru care se elaboreaza proiectul se localizeaza in teritoriul GAL MVS (la fel si sediul social si eventualele puncte de lucru ale entitatii juridice care-l implementeaza) (DA/NU);

CB3: Proiectul prevede o investitie de mediu cu cheltuielile aferente precizate in bugetul indicativ conform Ghidului solicitantului masurii 112 din PNDR (DA/NU);

D3.2 Criterii cu punctaj:

CS1: Solicitantul deține o fermă de semi-subsistență

Pentru a se acorda punctaj la acest criteriu de selecție, solicitantul completează secțiunea specifică "Stabilirea dimensiunii economice a fermei" a Cererii de finanțare, din care va trebui să rezulte că exploatarea agricolă deținută are o dimensiune economică cuprinsă între 6 și 8 UDE **(20 puncte)**

CS2: Solicitantul are în proprietate exploatarea agricolă.

Pentru a se acorda punctaj la acest criteriu de selecție, solicitantul atașează la Cererea de finanțare documente prin care să demonstreze că deține în proprietate întreaga exploatarea agricolă:

-documente care atesta dreptul de proprietate asupra terenului agricol conform legislației în vigoare;

- documente care atestă dreptul real principal de proprietate al clădirilor din exploatarea;

- extras din Registrul Exploatarei emis de ANSVSA/DSVSA din care să rezulte: efectivul de animale deținut, al pasărilor și al familiilor de albine și data primei înscrieri a solicitantului în Registrul Exploatarei **(30 puncte)**

CS3: Solicitantul face parte dintr-o forma asociativa, recunoscuta conform legislatiei in vigoare

Pentru a se acorda punctaj la acest criteriu de selecție, solicitantul atașează la Cererea de finanțare documente prin care să demonstreze că acesta este membru al unei forme asociative, iar scopul și obiectivele formei asociative sunt în domeniul proiectului pentru care se solicită finanțare:

-*grupuri de producători recunoscute în conformitate cu Legea nr. 338/2005, cu modificările și completările ulterioare;*

- *grupuri de producători recunoscute preliminar și organizații de producători din sectorul fructe și legume recunoscute conform Ordinului Ministrului nr. 694/2008, cu modificările și completările ulterioare;*

- *societate cooperativa agricolă, constituită conform legii nr.1/2005;*

- *cooperative agricole constituite conform Legii nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare;*

- *organizații de îmbunătățiri funciare constituite conform Legii nr.138/2004, cu modificările și completările ulterioare.*

- *Organizatia Interprofesionale pentru Produsele Agroalimentare (OIPA) document avizat de consiliul director, din care să reiasă că **solicitantul este membru al acesteia** însoțit de statutul organizatiei.*

Formele asociative pot fi constituite și recunoscute la nivel MVS, județean și național **(20 puncte)**

CS4: Solicitantul acceseaza si masura de agromediu (daca masura va fi activata).

Pentru a se acorda punctaj la acest criteriu de selecție, solicitantul atașează la Cererea de finanțare documente prin care să demonstreze că acesta a accesat Măsura 214 „Plăți de Agro –mediu” din cadrul PNDR, prin care solicitantul și-a asumat, în mod voluntar, angajamente de agro – mediu pentru o perioadă de cinci ani de la data semnării angajamentului. **(10 puncte)**

CS5: Proiecte care au în componență și investiții de producere a energiei din surse regenerabile utilizate în scopul desfășurării activității. Punctajul se acordă proporțional cu ponderea pe care o are valoarea investiției pentru energie regenerabilă în valoarea totală din Planul de afaceri **(max 10 puncte)**

CS6: Proiecte inovative care promoveaza investitii/actiuni care nu s-au mai realizat pina in prezent in teritoriul MVS **(10 puncte)**

Nota. Nu exista punctaj minim pentru aceasta masura. Selectia se face in ordinea descrescatoare a punctajului de selectie, in cadrul sumei alocate. În cazul cererilor de finantare cu același punctaj, departajarea acestora se face în baza criteriilor precizate în Ghidul solicitantului masurii 112 din PNDR.

E. Precizări privind acțiunile si cheltuielile eligibile: acestea trebuie sa respecte Ghidul solicitantului masurii 112 din PNDR. Toate costurile trebuie sa fie rezonabile, justificate si sa corespunda principiilor unei bune gestionari financiare, în special din punct de vedere al raportului pret-calitate si al rentabilitatii.

F. Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : 100%

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
8	20.000	163.800	131.040	32.760	-

G. Indicatorii specifici:

Tip de indicator	Indicator	Tinta 2011-2013
Realizare	Numar total de tineri fermieri sprijiniti, din care: numar total de ferme de semi-subsistenta spijinite	8
	Volum total al investitiilor facute de tinerii fermieri (euro)	2
	Numar proiecte cu actiuni de mediu	40.000 0
Rezultat	Cresterea valorii adaugate brute în fermele care beneficiaza de sprijin	8 %

H. Sinergie cu alte masuri

- *Măsura 411.111 Formare profesională, informare și furnizare de cunoștințe.*

Deși nivelul de educație al tinerilor din sectorul agricol dar care nu au ajuns lideri este rezonabil, necesitatea activităților de formare, consiliere și consultanță apare în contextul legat de creșterea competitivității și diversificării produselor și activităților din agricultură. De asemenea este necesară restructurarea și modernizarea sectorului agricol, a sectoarelor de procesare și comercializare pentru produsele agricole, de încurajarea afacerilor orientate spre piață, a cerințelor pentru o gamă largă de aptitudini economice și de management cât și de îndeplinirea obiectivului **gestionării durabile a terenurilor și protecției mediului, aplicarea de tehnologii și practici prietenoase mediului și de utilizare a energiei regenerabile.**

Activitățile de formare, consiliere și consultanță sunt necesare și datorită faptului că în MVS există comune care aparțin **zonei montane defavorizate** din punct de vedere natural, unde continuarea activității agricole contribuie semnificativ la menținerea viabilității spațiului rural și acțiunile respective pot aduce valoare adăugată semnificativă acestei zone. De asemenea teritoriul MVS se intersectează cu **situri Natura 2000** care aduc în plus o nevoie de cunoștințe speciale. Asadar, împreună cu Măsura 411.111 **Formare profesională, informare și furnizare de cunoștințe** - pentru grupul țintă format din tineri fermieri - sprijinul care se acordă prin Măsura 411.112 va spori sinergia acestor acțiuni precum și competitivitatea tinerilor agricultori. **Obiectivul operational pentru grupul țintă “tineri fermieri” este>:** *îmbunătățirea cunoștințelor tehnice, economice și de management; mai detaliat pentru tineri fermieri:* • pregătire tehnică, economică; • pregătire generală pentru managementul și administrarea fermelor; • respectarea condițiilor de eco-condiționalitate și a Standardelor Pieței Agricole Comune, diversificarea sau restructurarea producției fermelor (introducerea de noi produse și sisteme de procesare); • conștientizarea fermierilor privind probleme generale de mediu în sectorul agricol, în scopul îmbunătățirii protecției mediului; • informări privind introducerea de noi tehnologii informaționale și de comunicare (IT).

- Măsura 411.141, Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență;

- alte măsuri PNDR (daca vor fi active) conform Ghidului solicitantului măsurii 112 din PNDR.

I. Valoarea sprijinului nerambursabil

Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri este de 12.000 de Euro pentru o exploatare agricolă cu dimensiunea minimă de 6 UDE, iar peste această dimensiune, sprijinul pentru instalare poate crește cu 4.000 Euro/ 1 UDE, dar nu va putea depăși 40.000 de Euro/ exploatare.